

**Eco-effectscan
Prinsenland
te Honselersdijk**

**Opdrachtgever
Prinsenland Ontwikkeling BV
te Naaldwijk**

Milieu consultancy
Watermanagement
Ruimtelijke ordening

Milieu consultancy
Watermanagement
Ruimtelijke ordening

Eco-effectscan Prinsenland te Honselersdijk

Aqua-Terra Nova BV

Zuidweg 79
2671 MP Naaldwijk
telefoon 0174 – 625246
fax 0174 – 629744
www.aquaterranova.nl

Opdrachtgever Prinsenland Ontwikkeling BV te Naaldwijk

Datum: 7 mei 2019
Rapportnr.: 190090/AQT301aFF/LvdS
Status: Definitieve rapportage

COLOFON

Titel : *Eco-effectscan Prinsenland te Honselersdijk*

Opdrachtgever : Prinsenland Ontwikkeling BV
Contactpersoon : dhr. R.A. Barendse

Projectteam

Projectmanager : dhr. Ing. A.P. Wubben
Contactpersoon : dhr. Ing. A.P. Wubben
Auteur : mw. L.J. van der Steeg BSc
Veldwerk : mw. L.J. van der Steeg BSc
Kwaliteitsborger : mw. Ir. E. van Doorn

Projectnummer : **190090**

Aqua-Terra Nova BV is lid van het Netwerk Groene Bureaus, de brancheorganisatie voor kwaliteitsbevordering en belangenbehartiging van groene adviesbureaus.

Datum vrijgave	Status	Vrijgave auteur	Goedkeuring kwaliteitsborger
7 mei 2019	Definitief		

INHOUDSOPGAVE

1	INLEIDING	5
1.1	Aanleiding	5
1.2	Doelstelling	5
1.3	Leeswijzer	5
1.4	Verantwoording	5
2	METHODE.....	6
2.1	Inleiding	6
2.2	Projectbeschrijving	6
2.3	Wettelijk kader Wet natuurbescherming.....	6
2.4	Beoordeling beschermde natuurgebieden	6
2.5	Aanwezigheid beschermde planten en dieren	6
2.6	Effectbeoordeling en toetsing.....	7
3	PLANGEBIED.....	8
3.1	Ligging	8
3.2	Bestaande situatie.....	8
3.3	Beoogde situatie en activiteiten	10
3.4	Veldbezoek.....	10
4	RESULTATEN GEBIEDSBESCHERMING.....	11
4.1	Natura 2000-gebieden	11
4.2	Ecologische verbindingzones	12
5	RESULTATEN SOORTBESCHERMING.....	13
5.1	Vaatplanten	13
5.2	Vogels	13
5.3	Grondgebonden zoogdieren	14
5.4	Vleermuizen	14
5.5	Amfibieën.....	15
5.6	Reptielen.....	15
5.7	Vissen.....	15
5.8	Overige beschermde soorten	16
6	CONCLUSIES EN ADVIES.....	17
6.1	Gebiedsbescherming.....	17
6.2	Soortbescherming	17
6.3	Overzicht beschermde soorten	17
6.4	Advies en vervolgstappen.....	18
6.5	Planning.....	19
7	REFERENTIES	20
BIJLAGE 1	WETTELIJK KADER	21
BIJLAGE 2	LIGGING PLANGEBIED	23
BIJLAGE 3	BESCHERMDE NATUURGEBIEDEN	24
BIJLAGE 4	VOORLOPIG ONTWERP VAN DE TE REALISEREN NIEUWBOUW.....	26

1 INLEIDING

1.1 Aanleiding

Prinsenland Ontwikkeling BV is voornemens 27 woningen te realiseren op de locatie Prinsenland te Honselersdijk. Ten behoeve van het project wordt één woning gesloopt, het aanwezige groen gerooid en een watergang verbreed. Voor dit project dienen onder andere de gevolgen van de ruimtelijke ingrepen op de aanwezige flora en fauna te worden weergegeven. In dit kader is de onderhavige Eco-effectscan uitgevoerd door Aqua-Terra Nova BV in opdracht van Prinsenland Ontwikkeling BV.

1.2 Doelstelling

De Eco-effectscan heeft als doel te inventariseren of het project mogelijk in strijd is met de Wet natuurbescherming of het Natuurnetwerk Nederland in de Wet ruimtelijke ordening. Hiertoe worden de effecten van de activiteiten op beschermde gebieden en soorten inzichtelijk gemaakt. Daarnaast wordt geadviseerd hoe te handelen in het kader van de natuurwetgeving. Voor de vigerende wetgeving zie bijlage 1.

1.3 Leeswijzer

In hoofdstuk 2 wordt de onderzoeksmethode en het toetsingskader van de Eco-effectscan beschreven. In hoofdstuk 3 worden het project en het plangebied beschreven. Mogelijke effecten op beschermde natuurgebieden en het Natuurnetwerk Nederland worden beschreven in hoofdstuk 4. De resultaten van de inventarisatie en mogelijke effecten op beschermde soorten worden in hoofdstuk 5 beschreven. Tot slot volgen in hoofdstuk 6 de conclusies en worden eventueel te nemen maatregelen geadviseerd. Bronvermeldingen zijn in de tekst met een nummer aangegeven, wat naar het desbetreffende nummer in de referentielijst verwijst. In de bijlagen wordt de natuurwetgeving toegelicht en zijn kaarten van het plangebied opgenomen.

1.4 Verantwoording

Bij ecologische veldwerkzaamheden is een volledige garantie over de afwezigheid van soorten niet te geven. Door de inzet van ter zake kundige ecologen en landelijk geaccepteerde onderzoeksmethodes wordt onze onderzoekskwaliteit gewaarborgd.

2 METHODE

2.1 Inleiding

In dit hoofdstuk wordt beschreven hoe de resultaten van de voorliggende rapportage tot stand zijn gekomen. Dit hoofdstuk dient tevens als onderbouwing van de conclusies. In het kort wordt weergegeven hoe de Wet natuurbescherming in het project wordt geborgd.

2.2 Projectbeschrijving

Het project wordt beschreven aan de hand van de door de opdrachtgever verstrekte informatie. Hiertoe wordt de omvang en ligging van het plangebied beschreven in relatie tot groenstructuren in de omgeving, wordt de bestaande situatie geschetst en worden de beoogde activiteiten omschreven.

2.3 Wettelijk kader Wet natuurbescherming

Voor een uitgebreide omschrijving van de wet- en regelgeving zie bijlage 1. In de Wet natuurbescherming zijn beschermde soorten en gebieden aangewezen. Hierbij zijn beschermde soorten ingedeeld in drie regimes (respectievelijk art. 3.1, 3.5 en 3.10). Artikel 3.1-3.4 betreffen regels ter bescherming van vogels die vallen binnen het bereik van de Vogelrichtlijn, i.e. alle natuurlijk in het wild levende vogels in de Europese Unie. Artikel 3.5-3.9 betreffen regels ter bescherming van dier- en plantensoorten die strikt beschermd zijn op grond van de Habitatrichtlijn en natuurbeschermingsverdragen. Artikel 3.10-3.11 betreffen regels ter bescherming van niet onder art. 3.5 vallende zoogdieren, amfibieën, reptielen, vissen, dagvlinders, libellen, kevers en vaatplanten vermeld in de bijlage bij de wet.

Alle in de Wet natuurbescherming genoemde soorten zijn strikt beschermd. De bescherming van soorten is met name gericht op instandhouding van populaties en verblijfplaatsen van individuen. Hierbij wordt het 'nee, tenzij'-principe gehanteerd. Handelingen in strijd met de verbodsbepalingen zijn per definitie verboden. Uitzonderingen voor overtreding van de verbodsbepalingen kunnen worden verleend middels vrijstellingen en ontheffingen. Tevens is de zorgplicht te allen tijde van kracht voor alle planten en dieren. Zie bijlage 1 voor de relevante verbodsbepalingen bij ruimtelijke inrichting en ontwikkelingen.

2.4 Beoordeling beschermde natuurgebieden

Op basis van provinciale en lokale kaartendatabases wordt de ligging van natuurgebieden in de omgeving van het plangebied inzichtelijk gemaakt. Het betreft gebieden uit de Wet natuurbescherming en gebieden in het Natuurnetwerk Nederland (NNN). Indien dergelijke beschermde natuurgebieden binnen een straal van 5 km van het plangebied gelegen zijn of de ingreep een zodanig karakter heeft dat effecten op grotere afstand mogelijk zijn, wordt de wettelijke status beschreven. Daarnaast wordt beoordeeld of negatieve effecten op de gebieden uitgesloten kunnen worden.

Indien noodzakelijk zal bij de effectbeoordeling in het kader van het Programmatische Aanpak Stikstof (PAS) gebruikt worden gemaakt van het rekenmodel AERIUS Calculator. AERIUS Calculator berekent de emissie van stikstof als gevolg van economische activiteiten en de depositie op Natura 2000-gebieden.

2.5 Aanwezigheid beschermde planten en dieren

Aan de hand van een veldbezoek, verspreidingsatlassen, overige naslagwerken en lokale waarnemingen wordt een lijst samengesteld van beschermde soorten behorend tot artikel 3.1, 3.5 en 3.10 welke in en in de nabije omgeving van het plangebied zijn waargenomen of potentieel aanwezig zijn. Deze lijst met soorten is een momentopname, is niet limitatief en kan aangevuld worden met beschermde soorten waarvan de aanwezigheid aannemelijk is.

Voor deze soorten wordt op basis van het verkennend locatiebezoek de geschiktheid van biotopen in het plangebied beoordeeld. De beoordeling van de aanwezigheid van beschermde planten en dieren in het plangebied resulteert in de vaststelling:

- Niet aanwezig c.q. afwezig; de soort is niet in de omgeving waargenomen of het plangebied vormt geen geschikt biotoop voor soort welke in de omgeving waargenomen is; de beoordeling van de afwezigheid wordt uitsluitend in uitzonderingen behandeld; soorten welke op de inventarisatielijst zijn opgenomen en niet worden behandeld, worden per definitie beoordeeld als niet aanwezig c.q. afwezig;

- niet uit te sluiten; de soort is in de omgeving waargenomen of kan op basis van betrouwbare bronnen* verwacht worden en het plangebied vormt geschikt biotoop voor verblijfplaatsen of andere functionele onderdelen van de leefomgeving van de soort;
- aanwezig: de soort is tijdens het locatiebezoek waargenomen of de soort is in het plangebied waargenomen op basis van betrouwbare bronnen*.

*Betrouwbare bronnen zijn minder dan 3 jaar oude gegevens van overige ter zake kundigen en de NDFF.

2.6 Effectbeoordeling en toetsing

Voor de aanwezige beschermde soorten of beschermde soorten waarvan de aanwezigheid niet uitgesloten kan worden, worden de effecten van de voorgenomen handelingen beoordeeld en getoetst aan de verbodsbepalingen uit de Wet natuurbescherming en de zorgplicht.

De toetsing is gericht op aantasting en verstoring van individuen en hun functionele leefomgeving en mogelijke effecten op nabijgelegen natuurgebieden. De toetsing is afhankelijk van de kwetsbare periode waarin handelingen een effect kunnen hebben. Vervolgens wordt beoordeeld of aantasting van individuen en hun functionele leefomgeving een effect heeft op de gunstige staat van instandhouding van de regionale of landelijke populatie.

Per soortgroep worden de handelingen getoetst aan de verbodsbepalingen en de zorgplicht. Per beschermingscategorie worden hierbij verschillende toetsingskaders gehanteerd (zie tabel 2.1).

Tabel 2.1. Toetsingskader per beschermingscategorie.

Categorie	Toetsingskader
Artikel 3.1-3.4 & Artikel 3.5-3.9 (Vogelrichtlijn & Habitatrichtlijn)	Effecten dienen te allen tijde voorkomen te worden. Indien effecten op beschermde vogelsoorten niet uitgesloten kunnen worden, dient de omvang van de mogelijke effecten inzichtelijk gemaakt te worden middels vervolgonderzoek.
Artikel 3.10-3.11 (Nationaal beschermde soorten)	Voor handelingen in het kader van ruimtelijke inrichting en ontwikkeling geldt een vrijstelling voor overtreding van de verbodsbepalingen, mits de handelingen uitgevoerd worden conform een goedgekeurde gedragscode. Indien het niet mogelijk is om conform een gedragscode te werken, dan dient ontheffing aangevraagd te worden.
Alle planten en dieren (Zorgplicht)	In het kader van de zorgplicht dienen schadelijke effecten zoveel als redelijkerwijs verwacht kan worden voorkomen te worden, beperkt te worden of ongedaan gemaakt te worden.

3 PLANGEBIED

3.1 Ligging

Het plangebied is gelegen aan de Burgemeester Hoogenboomstraat te Honselersdijk, in de provincie Zuid-Holland. Het plangebied betreft een woonhuis en een weiland in een stedelijke omgeving omgeven door glastuinbouwgebied. Zie figuur 3.1 en bijlage 2 voor de ligging en de begrenzing van het plangebied.

Figuur 3.1. Ligging en begrenzing van het plangebied Prinsenland te Honselersdijk (rood omkaderd).

Direct aan het plangebied bevindt aan de zuid-, west- en noordzijde de stedelijke bebouwing van Honselersdijk. Aan de noord- en oostzijde ligt een watergang direct aan het plangebied. Daarbuiten bevindt zich glastuinbouwgebied om het plangebied aan de zuidoost- en westzijde.

3.2 Bestaande situatie

Het plangebied betreft een weiland met één woonhuis en heeft een oppervlakte van circa 9.300 m². Het woonhuis bestaat uit twee woonlagen met een plat dak. Het woonhuis aan de Burgemeester Hoogenboomstraat nr. 5 bevat een spouwmuur, echter heeft het geen open stootvoegen. De uitbouw aan de noordzijde van het woonhuis evenals de aanliggende garage aan de westzijde bevatten wel open stootvoegen. Ook zijn de ramen van het woonhuis voorzien van zonnewering. Het woonhuis is momenteel bewoond. Aan de noordoostzijde ligt een goed onderhouden tuin welke doorloopt tot aan de achterliggende watergang. Er is een kleine tuinschuur aanwezig achterin de tuin.

De strook tussen huis nr. 5 en nr. 3A betreft een grasveld met enkele fruitbomen. Aan de randen van het veld is struweel aanwezig wat behoort tot de privétuinen van de woonhuizen. De privétuinen waren afgesloten en niet te bereiken tijdens het oriënterend veldbezoek. Aan de straatkant is een groenstrook en straatverlichting aanwezig met naar beneden gerichte LED-armaturen. Het weiland aan de zuidoostkant van huis nr. 5 betreft tevens een grasveld met enkele fruitbomen in het midden van het veld. Voor de aangetroffen flora- en faunasoorten, zie hoofdstuk 5.

Het meest zuidelijke gedeelte van het plangebied betreft tevens een grasveld. Een klein deel hiervan is verhard omdat het in gebruik is als parkeerplaats behorende bij Van Heijstlaan nr. 11. Van Heijstlaan nr. 15 heeft een paar vierkante meter van het grasveld in gebruik als moestuin.

Aan de zuidoost- en noordoostzijde van het plangebied is een watergang aanwezig van 3 à 4 meter breed. Aan de oostzijde is de watergang beschoeid, aan de noordzijde voor het grootste gedeelte niet. Wel is deze zijde eens helemaal beschoeid geweest en zijn de waterkanten daarom erg steil en zijn nog stalen verticale buizen aanwezig, waar voorheen beschoeiing aanwezig is geweest.

Zie voor een impressie van het plangebied de afbeeldingen in figuur 3.2.

Figuur 3.2. Impressie van het plangebied. Linksboven: woonhuis Burgemeester Hoogenboomstraat nr. 5; rechtsboven de groenstrook aan de straatzijde; Linksmidden het grasveld tussen woning nr. 5 en 3A in; Rechtsmidden: het grasveld ten oosten van nr. 5; linksonder: de watergang aan de zuidoostzijde (beschoeid); Midden- en rechtsonder de watergang aan de noordzijde (deels/voorheen beschoeid).

3.3 Beoogde situatie en activiteiten

De activiteitenomschrijving is opgesteld aan de hand van plattegronden, ontwerptekeningen en de mondeling en schriftelijk door de opdrachtgever verstrekte informatie.

Het woonhuis aan Burgemeester Hoogenboomstraat nr. 5 wordt gesloopt. Tevens wordt al het aanwezige groen in de privétuin en op de grasvelden gerooid. De noordelijke watergang wordt verbreed. Na sloop wordt het terrein bouwrijp gemaakt en vindt nieuwbouw plaats. Er worden in totaal 27 woningen gebouwd. Zie bijlage 4 voor het voorlopig ontwerp van de plattegrond en te realiseren nieuwbouw.

Deze activiteiten vormen de basis van de toetsing aan de Wet natuurbescherming.

3.4 Veldbezoek

Het plangebied is bezocht in de middag van 9 april 2019. De weersomstandigheden tijdens dit oriënterend onderzoek zijn droog, zonnig met lichte bewolking met een temperatuur van 14°C en windkracht 4 Bft uit het noordoosten. Tijdens de inventarisatie worden aanwezige natuurwaarden in het plangebied beschreven. Beschermde soorten worden alleen op basis van regionale verspreidingsgegevens en het ontbreken van geschikt habitat uitgesloten, anders worden ze meegenomen in de toetsing.

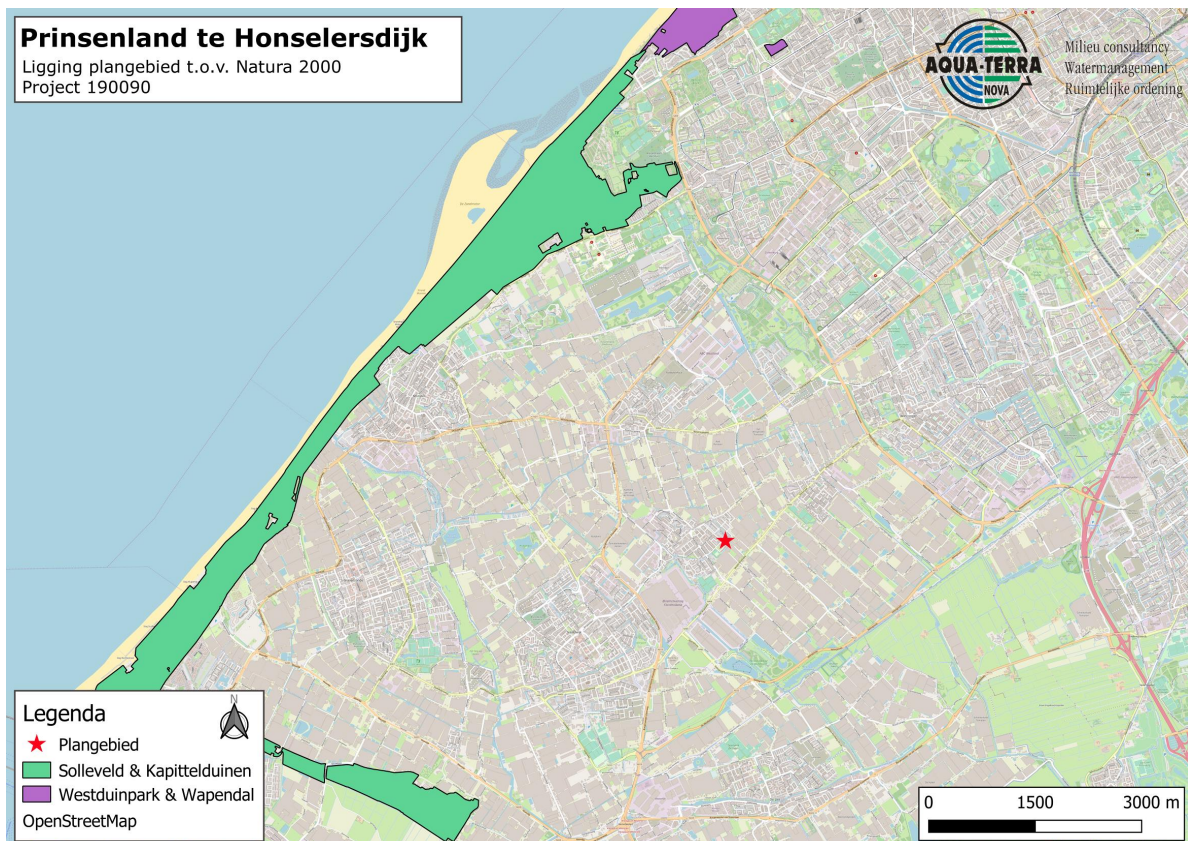

4 RESULTATEN GEBIEDSBESCHERMING

Onderstaand wordt bepaald wat de afstand is van het plangebied tot beschermde natuurgebieden of gebieden die behoren tot een ecologische verbindingszone en wordt getoetst of de geplande activiteiten mogelijk een negatief effect kunnen hebben op deze beschermde natuurgebieden en ecologische verbindingszones. Indien er schade op kan treden, dan wordt aangegeven of hiervoor aanvullende maatregelen en/of een ontheffing noodzakelijk is/zijn.

4.1 Natura 2000-gebieden

Het Natura 2000-gebied 'Solleveld & Kapittelduinen' bevindt zich op circa 4,8 km afstand ten westen van het plangebied, zie figuur 4.1 en bijlage 3. Het Natura 2000-gebied 'Westduinpark & Wapendal' is gelegen op circa 6,8 km afstand ten noorden van het plangebied. Andere Natura 2000-gebieden liggen op grotere afstand.

Figuur 4.1. Positie van het plangebied Prinsenland te Honselersdijk ten opzichte van de Natura 2000-gebieden 'Solleveld & Kapittelduinen' en 'Westduinpark & Wapendal'.

Het Natura 2000-gebied 'Solleveld & Kapittelduinen' bestaat uit oude duinen, duinbossen, struwelen, ruigten en plassen. Het natuurgebied is van grote waarde vanwege de kalkarme duinen en heideterreinen die in het gebied voorkomen. Aan de binnenduinrand bevinden zich een aantal oude landgoedbossen die rijk zijn aan stinzenflora.

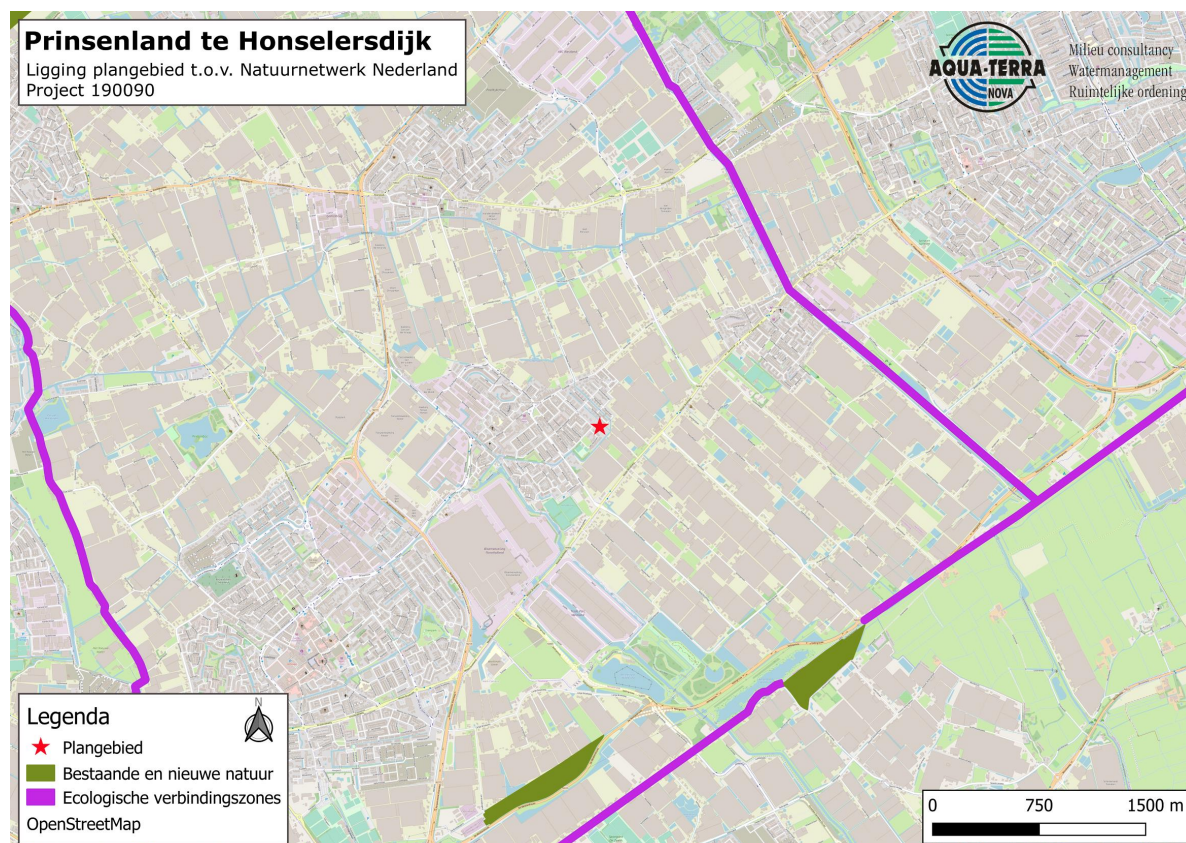
Het Westduinpark is een breed, gevarieerd en kalkrijk duingebied met kenmerkende habitats van de Hollandse duin- en kuststreek. Er is een breed scala aan vegetatietypen van jonge en oude, droge duinen, met ruigten, graslanden en struwelen en binnenduinbos aanwezig, met karakteristieke flora. Wapendal bestaat uit een oud duin met struikheivegetatie.

Negatieve effecten door de geplande ontwikkeling worden door de afstand en de tussenliggende bebouwing en glastuinbouwgebied uitgesloten. Nader onderzoek in het kader van gebiedsbescherming is niet noodzakelijk.

4.2 Ecologische verbindingzones

Het plangebied is niet gelegen binnen de begrenzing van het Natuurnetwerk Nederland (NNN), zie figuur 4.2 en bijlage 3. Het plangebied bevindt zich op circa 1,6 km van een ecologische verbindingzone dat deel uitmaakt van het NNN. Het betreft hier het water de Lange Watering ten noordoosten van het plangebied. Ten zuidwesten en zuidoosten zijn ook verbindingzones en groengebieden behorend tot het NNN gelegen. Het NNN kent geen externe werking. Negatieve effecten kunnen worden uitgesloten. Nadere toetsing in het kader van de Wet Natuurbescherming is niet noodzakelijk.

Figuur 4.2. Positie van het plangebied Prinsenland te Honselersdijk ten opzichte van het NNN.

5 RESULTATEN SOORTBESCHERMING

In dit hoofdstuk worden eventuele effecten van de geplande werkzaamheden op aanwezige natuurwaarden uitgewerkt. Daarnaast wordt antwoord gegeven op de vraag of, en zo ja, in welke mate beschermde plant- en diersoorten, beschermd door de Wet natuurbescherming, door de beoogde activiteiten kunnen worden geschaad. Indien er schade op kan treden, dan wordt aangegeven of hiervoor aanvullende maatregelen en/of een ontheffing in het kader van de Wet natuurbescherming noodzakelijk is/zijn.

5.1 Vaatplanten

Tijdens het uitvoeren van de velbezoek zijn de volgende vaatplanten aangetroffen in het weiland; akkerdistel, speerdistel, rode klaver, brandnetel, smalle weegbree, fluitenkruid, kleeftkruid, speenkruid, witte dovenetel en ridderzuring. Langs de straatkant zijn de volgende struiken/bomen aangetroffen: forsythia, viburnum, esdoorn, lijsterbes en gele kornoelje. Geen van deze soorten zijn beschermd, en op basis van verspreidingsgegevens, evenals de stedelijke ligging van het plangebied, worden beschermde vaatplanten niet verwacht. De aanwezigheid van beschermde flora kan daarom redelijkerwijs worden uitgesloten. Nader onderzoek is niet noodzakelijk.

5.2 Vogels

Alle broedende vogels, hun broedplaatsen en de functionele omgeving van de broedplaatsen zijn beschermd. Daarnaast zijn rust- en verblijfplaatsen én de functionele omgeving van een aantal vogelsoorten jaarrond beschermd. In het plangebied worden broedende vogels verwacht, zowel algemene soorten uit categorie 5.

5.2.1 *Vogels met jaarrond beschermde verblijfplaats*

Op basis van verspreidingsgegevens¹¹ is gebleken dat in de omgeving van Honselersdijk de gierzwaluw en huismus behorend tot de categorie 1-4 (jaarrond beschermde vaste verblijfplaats) voorkomen. De gierzwaluw nestelt in gebouwen, onder dakgoten, achter regenpijpen, onder dakpannen, gaten in de muur en ook wel in neststenen. De huismus nestelt onder dakpannen, in gaten en kieren van gebouwen en in mussenkasten. Tijdens het veldbezoek is een huismus waargenomen op de dakgoot aan de Johan van Oldenbarneveldtstraat 23. Het woonhuis in het plangebied bevat geen geschikte kieren en gaten of dakpannen welke geschikt zijn voor verblijfplaatsen van gierzwaluw en huismus. Om die reden worden vaste rust- en/of verblijfplaatsen van gierzwaluw en huismus uitgesloten. Nader onderzoek naar deze soorten is niet noodzakelijk.

In het plangebied is de bebouwing ongeschikt en zijn de aanwezige bomen niet van voldoende hoogte om geschikt te zijn voor nesten van roofvogels en/of uilen. Tevens zijn tijdens het veldbezoek geen aanwijzingen (krijtsporen/prooiresten/nesten) gevonden van de aanwezigheid van roofvogels en/of uilen. De aanwezigheid van vaste rust- en/of verblijfplaatsen van roofvogels en/of uilen kan worden uitgesloten. Nader onderzoek is niet noodzakelijk.

5.2.2 *Vogels uit categorie 5*

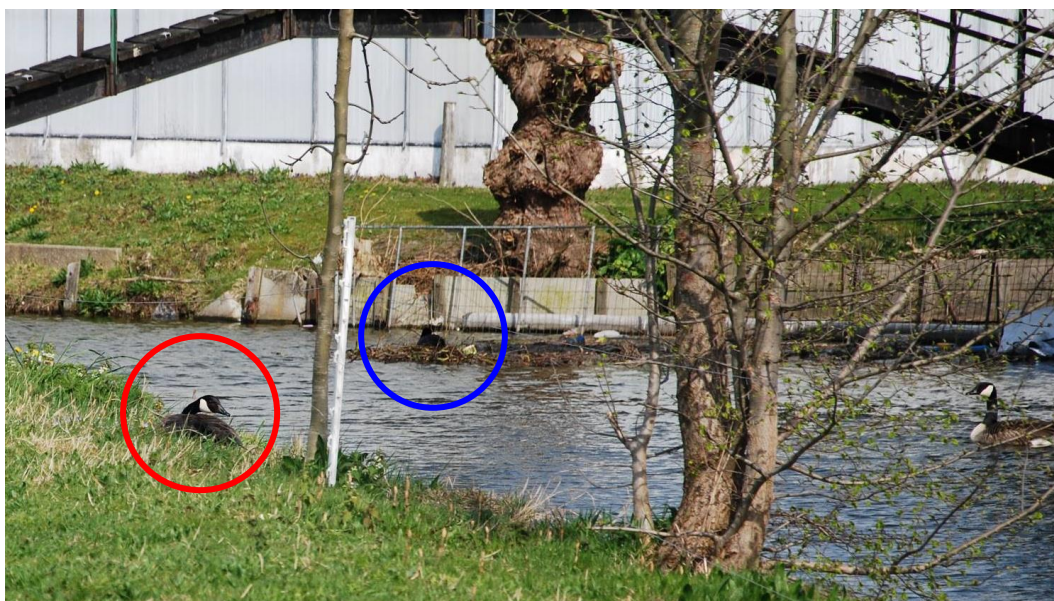
Van de vogelsoorten met een verblijfplaats uit de categorie 5 zijn verschillende vogels binnen het plangebied te verwachten: spreeuw, ekster, zwarte kraai, blauwe reiger, koolmees en pimpelmees. Tijdens het veldbezoek zijn meerdere spreeuwen foeragerend op het grasveld waargenomen. Spreeuw, ekster, zwarte kraai en blauwe reiger gebruiken het plangebied als foerageergebied. Spreeuwen broeden in holtes van bomen, in nestkasten en in gaten en kieren van bebouwing. De bebouwing bevat geen kieren en gaten en de bomen bevatten geen geschikt holtes voor broedlocaties van spreeuwen. Ekster en zwarte kraai maken grote nesten in hoge bomen. De bomen langs de Burgemeester Hoogenboomstraat zijn geschikt voor deze soorten. Echter zijn deze soorten tijdens het veldbezoek niet waargenomen. Ook zijn geen (oude) nesten waargenomen welke van ekster of zwarte kraai kunnen zijn. Blauwe reiger broedt in kolonies in bomen, bij voorkeur op eilandjes in een vijver of plas. Het plangebied biedt geen geschikte broedlocaties voor blauwe reiger. Spreeuw, ekster, zwarte kraai en blauwe reiger maken gebruik van het plangebied als foerageergebied.

Het groen in de tuin van het woonhuis biedt geschikte nestgelegenheid voor kleine zangvogels als koolmees en pimpelmees. Nesten van categorie 5-soorten zijn jaarrond beschermd wanneer specifieke ecologische omstandigheden dat rechtvaardigen. Echter is er in de omgeving voldoende alternatief en zijn er geen redenen om de nesten jaarrond te beschermen. Wel zijn de

vogels en hun nesten beschermd tijdens het broeden. Nader onderzoek naar deze soorten is niet noodzakelijk.

5.2.3 Algemene (broed)vogels

In en rondom het plangebied zijn algemene vogelsoorten waargenomen als merel, groenling, kauw, Nijlgans, grote Canadese gans, meerkoet, wilde eend en krakeend. Het groen, slootkanten en watergangen in het plangebied zijn geschikt als broedlocatie voor algemene vogels. Tijdens het oriënterend veldbezoek zijn een broedende grote Canadese gans en een meerkoet aangetroffen in en nabij het plangebied, zie figuur 5.1. Alle vogels zijn tijdens het broeden beschermd en mogen dan niet verstoord worden. Er wordt aanbevolen om buiten het broedseizoen (grofweg van maart t/m juli) te werken. Indien er binnen het broedseizoen gewerkt wordt, dient voorafgaand aan de werkzaamheden een broedvogelcontrole plaats te vinden.

Figuur 5.1. Broedende grote Canadese gans (rode cirkel) in plangebied en broedende meerkoet in watergang (blauwe cirkel).

5.3 Grondgebonden zoogdieren

Op basis van verspreidingsgegevens¹⁰ is gebleken dat in de omgeving van het plangebied geen (strikt) beschermde grondgebonden zoogdieren (behorende bij artikel 3.5 Wet natuurbescherming, Habitatrichtlijn, bijlage IV) voorkomen. Het voorkomen van (strikt) beschermde zoogdiersoorten in het plangebied kan worden uitgesloten. Nadere toetsing aan de Wet natuurbescherming is niet noodzakelijk.

Het oriënterend onderzoek wijst uit dat het plangebied geschikt is voor algemene zoogdiersoorten zoals egel, bruine rat en diverse muizensoorten. Voor deze soorten geldt binnen de provincie Zuid-Holland een vrijstelling in het kader van de Wet natuurbescherming. De zorgplicht blijft echter wel van kracht (bijlage 1).

5.4 Vleermuizen

Hoewel vleermuizen zoogdieren zijn, worden deze vanwege hun afwijkende eigenschappen als afzonderlijke groep behandeld. Alle in Nederland voorkomende soorten vleermuizen zijn beschermd volgens de Wet natuurbescherming (behorende bij artikel 3.5, Habitatrichtlijn, bijlage IV). Vleermuizen maken binnen hun netwerk gebruik van vaste verblijfplaatsen, hebben essentiële foerageergebieden en vaste vliegroutes. Deze elementen zijn ook beschermd volgens de Wet Natuurbescherming.

5.4.1 Verblijfplaatsen

Zowel het woonhuis, als de aanbouw in het plangebied beschikken over geschikte structuren voor gebouwbewonende vleermuizen als gewone dwergvleermuis en ruige dwergvleermuis. Het woonhuis bevat daklijsten en loodflappen waar vleermuizen achter kunnen komen en ze kunnen gebruik maken van de ruimte achter zonnewering; zie figuur 5.2 links. De open stootvoegen in de aanbouw zijn ook geschikt voor vleermuizen om gebruik van te maken; zie figuur 5.2 rechts. Op basis van de ligging van het plangebied en de afwezigheid van recente waarnemingen van de laatvlieger in en rondom het plangebied kan de aanwezigheid van deze soort worden uitgesloten.

De aanwezigheid van vaste rust- en/of verblijfplaatsen voor andere gebouwbewonende vleermuizen kan niet worden uitgesloten. Nader onderzoek naar de aanwezigheid van gebouwbewonende vleermuizen is noodzakelijk.

De aanwezige bomen in het plangebied zijn gecontroleerd op holten of op loshangend schors of bast waar boombewonende vleermuizen als ruige dwergvleermuis en rosse vleermuis (*Nyctalus noctula*) gebruik van kunnen maken als vaste rust- en/of verblijfplaats. Er zijn geen geschikte holten en kieren in de bomen in het plangebied waargenomen. Daarnaast zijn de bomen niet van voldoende hoogte voor vleermuizen om in- en uit te vliegen. Op basis daarvan kan de aanwezigheid van vaste rust- en/of verblijfplaatsen van boombewonende vleermuizen worden uitgesloten. Nader onderzoek naar de aanwezigheid van boombewonende vleermuizen is niet noodzakelijk.

Figuur 5.2. Links: kieren en gaten (groene markering) onder de daklijsten en zonnewering van het woonhuis, geschikt voor vleermuizen om te gebruiken. Rechts: open stootvoegen in de aanbouw (groene markering), geschikt voor vleermuizen om te gebruiken.

5.4.2 Foerageergebied en vliegroute

Het open weiland van het plangebied zou gebruikt kunnen worden als foerageergebied. Ook is de omgeving van het plangebied geschikt als vliegroute voor vleermuizen. Vleermuizen maken gebruik van lijnvormige structuren als vliegroute zoals watergangen en bomenrijen. De watergangen rondom het plangebied creëren deze lijnvormige structuren en zouden gebruikt kunnen worden als vliegroute. Nader onderzoek is noodzakelijk om aan te tonen of het om essentiële vliegroutes en/of foerageergebied gaat.

5.5 Amfibieën

Uit de landelijke verspreidingsgegevens⁸ komt naar voren dat in de omgeving van het plangebied geen (strikt) beschermde amfibieën voorkomen. Vanwege het ontbreken van geschikt habitat en de ligging in stedelijk gebied worden deze redelijkerwijs ook niet verwacht. De aanwezigheid van (strikt) beschermde amfibieën kan worden uitgesloten. Nader onderzoek is niet noodzakelijk.

De groenstroken en watergangen in het plangebied zijn geschikt voor algemene amfibiesoorten als bruine kikker, bastaardkikker en gewone pad. Hiervoor is de zorgplicht van kracht (bijlage 1).

5.6 Reptielen

Uit de landelijke verspreidingsgegevens⁸ komt naar voren dat in de omgeving van het plangebied geen (strikt) beschermde reptielen voorkomen. Vanwege het ontbreken van geschikt habitat en de ligging in stedelijk gebied worden deze redelijkerwijs ook niet verwacht. De aanwezigheid van (strikt) beschermde reptielen kan worden uitgesloten. Nader onderzoek is niet noodzakelijk.

5.7 Vissen

Uit de landelijke verspreidingsgegevens⁸ blijkt dat in de omgeving van de het plangebied geen (strikt) beschermde vissoorten voorkomen. De aanwezigheid van (strikt) beschermde vissoorten kan worden uitgesloten. Nader onderzoek is niet noodzakelijk.

De watergangen in het plangebied zijn geschikt voor algemene vissoorten. De geplande werkzaamheden tasten de watergangen niet aan en hebben geen effect op mogelijk aanwezige vissoorten. Er is geen sprake van een nadere toetsing aan de Wet natuurbescherming.

5.8 Overige beschermde soorten

Van de ongewervelden zijn naast vlinders en libellen, enkele kevers (vliegend hert, brede geelrandwaterroofkever, gestreepte waterroofkever, heldenbok, juchtleerkever, vermiljoenkever), weekdieren (platte schijfhoren, Bataafse stroommossel) en een kreeftachtige (rivierkreeft), beschermd door de Wet natuurbescherming. Hoewel het weiland in het plangebied en de aangrenzende oevers geschikt habitat zijn voor libellen en vlinders, kan het voorkomen van beschermde soorten wegens de stedelijke ligging worden uitgesloten. Er is geen sprake van een nadere toetsing aan de Wet natuurbescherming.

6 CONCLUSIES EN ADVIES

In opdracht van Prinsenland Ontwikkeling BV heeft Aqua-Terra Nova BV een onderzoek uitgevoerd naar de consequenties van natuurwetgeving op de geplande werkzaamheden met betrekking tot het project Prinsenland te Honselersdijk. Op basis van een locatiebezoek en een literatuurstudie is geïnventariseerd welke beschermde soorten er in het plangebied aanwezig kunnen zijn. Aan de hand van de projectbeschrijving is getoetst of de geplande activiteiten in strijd kunnen zijn met de Wet natuurbescherming. De conclusie van de toetsing worden in dit hoofdstuk gegeven.

6.1 Gebiedsbescherming

Op grond van dit onderzoek kunnen de volgende conclusies worden getrokken:

- Het plangebied bevindt zich op circa 4,8 van het dichtstbijzijnde Natura 2000-gebied 'Solleveld & Kapittelduinen'. Negatieve effecten van de werkzaamheden op het Natura-2000-gebied kunnen worden uitgesloten. Een nadere toetsing in het kader van gebiedsbescherming is niet noodzakelijk;
- Het plangebied bevindt zich op circa 1,6 km van het Natuurnetwerk Nederland (NNN). Negatieve effecten op het NNN kunnen worden uitgesloten. Een nadere toetsing is niet noodzakelijk.

6.2 Soortbescherming

Op grond van dit onderzoek kunnen de volgende conclusies worden getrokken:

- De aanwezigheid van vaste rust- en/of verblijfplaatsen van gebouwbewonende vleermuizen kan niet worden uitgesloten. Nader onderzoek is noodzakelijk;
- De aanwezige bomen in het plangebied zijn niet geschikt voor vaste rust- en/of verblijfplaatsen van boombewonende vleermuizen. Nader onderzoek is niet noodzakelijk;
- Het woonhuis in het plangebied bevat geen geschikte kieren en gaten voor vaste rust- en/of verblijfplaatsen van de jaarrond beschermde gierzwaluw en huismus. Nader onderzoek is niet noodzakelijk;
- Tijdens de werkzaamheden moet rekening gehouden worden met broedende vogels en algemeen voorkomende dieren.
- De zorgplicht is te allen tijde van kracht (bijlage 1);
- Het optreden van negatieve effecten op de overige (strikt) beschermde soorten in het plangebied is uitgesloten.

6.3 Overzicht beschermde soorten

In tabel 6.2 zijn per soortgroep de benodigde vervolgstappen conform de Wet natuurbescherming aangegeven. In tabel 6.2 wordt met een kleurencode gewerkt. De betekenis van de kleurencode wordt in tabel 6.1 weergegeven.

Tabel 6.1. Betekenis kleurencodes.

Kleur	Betekenis
Groen	Werkzaamheden kunnen uitgevoerd worden met inachtneming van de algemene zorgplicht (zie bijlage 1). Verdere vervolgstappen zijn niet noodzakelijk.
Geel	Werkzaamheden kunnen worden uitgevoerd mits maatregelen genomen worden of conform een goedgekeurde gedragscode gewerkt wordt. Indien negatieve effecten niet uitgesloten kunnen worden is nader onderzoek noodzakelijk.
Rood	Nader onderzoek naar de aanwezigheid van beschermde soorten, functie van het plangebied voor de betreffende soorten en de invloed van het project op individuen en de gunstige staat van instandhouding van de soort is noodzakelijk. Indien uit het onderzoek blijkt dat betreffende soort aanwezig is en negatieve effecten niet uit te sluiten dan wel te voorkomen zijn dient ontheffing aangevraagd te worden.

Tabel 6.2. Overzicht beschermde soorten

Soortgroep	Wet*	Te nemen vervolgstappen
Vaatplanten		
Algemene vaatplanten	Wnb 1.11	Werken conform zorgplicht
Vogels		
Vogels met jaarrond beschermde verblijfplaats	Wnb 3.1	n.v.t.
Vogels uit categorie 5	Wnb 3.1	Verstoring broedende vogels voorkomen
Algemene soorten	Wnb 3.1	Verstoring broedende vogels voorkomen
Zoogdieren		
Algemene grondgebonden zoogdieren	Wnb 1.11	Werken conform zorgplicht
Vleermuizen		
Vleermuizen	Wnb 3.5	Nader onderzoek naar gebouwbewonende vleermuizen is noodzakelijk
Amfibieën/reptielen		
Algemene amfibieën	Wnb 1.11	Werken conform zorgplicht
Vissen		
Algemene vissoorten	Wnb 1.11	Werken conform zorgplicht
Overige soorten		
n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.

* Wnb = Wet natuurbescherming, artikel 3.1, 3.5, 3.10 en zorgplicht artikel 1.11.

6.4 Advies en vervolgstappen

De beoogde activiteiten betreft het realiseren van 27 woningen. Ten behoeve van het project wordt de woning in het plangebied gesloopt en het aanwezige groen geroid.

6.4.1 Vleermuizen

Er wordt geadviseerd de werkzaamheden tussen zonsopkomst en zonsondergang uit te voeren om zo overvliegende en/of foeragerende vleermuizen niet te verstoren. Indien dit niet mogelijk is, dient uitstraling van verlichting naar de omgeving voorkomen te worden.

6.4.2 Broedvogels

Alle in Nederland broedende vogels zijn strikt beschermd en mogen tijdens het broeden niet verstoord worden. De meeste vogels broeden in de periode maart tot en met juli. Echter zijn vogels welke buiten deze periode broeden ook te allen tijde beschermd. Indien werkzaamheden in de periode maart t/m juli moeten worden uitgevoerd, dient de aanwezigheid van vogelnesten voorafgaand aan de werkzaamheden gecontroleerd te worden. Indien vogelnesten aangetroffen worden, dienen de werkzaamheden nabij het nest uitgesteld te worden totdat de jongen uitgevlogen zijn of dient een verstoringvrije zone rond het nest opgesteld te worden.

6.4.3 Zorgplicht

Te allen tijde dient er rekening gehouden te worden met de algemene zorgplicht, artikel 1.11 van de Wet natuurbescherming. Dit houdt in dat er altijd rekening met in het wild levende dieren en planten gehouden moet worden. Tijdens de werkzaamheden moet gelet worden op de aanwezigheid van planten en dieren en moet voorkomen worden dat deze onnodig gedood, verwond of aangetast worden. Alle dieren, ook de niet beschermde soorten, moeten de ruimte krijgen om te kunnen vluchten en zichzelf in veiligheid te brengen. Indien dieren aangetroffen worden moeten de werkzaamheden tijdelijk gestopt worden zodat deze de tijd krijgen te vluchten. Kunnen de dieren dit niet uit zichzelf, dan moeten ze verplaatst worden naar een geschikt habitat in de omgeving, buiten de invloedsfeer van de werkzaamheden.

6.4.4 Geldigheid

Afhankelijk van de tijd tussen dit onderliggende onderzoek en de werkzaamheden, kan een actualiserend of aanvullend onderzoek noodzakelijk zijn. De conclusies van dit onderzoek zijn drie jaar geldig.

6.5 Planning

Onderzoeken naar de aanwezigheid van (strikt) beschermde soorten van artikel 3.5 van de Wet natuurbescherming dienen conform goedgekeurde protocollen uitgevoerd te worden. Deze onderzoeksperiodes zijn afhankelijk van de soort, potentiële functie van het plangebied en soms ook weersomstandigheden. Indien bij onderzoek afgeweken wordt van de betreffende protocollen kan dit tot gevolg hebben dat een eventuele ontheffingaanvraag om deze reden afgewezen wordt.

In de onderstaande tabel worden de betreffende onderzoeksperiode per soort weergegeven. Hierbij dient rekening gehouden te worden dat een onderzoek bestaat uit meerdere bezoeken, verspreid over het onderzoekseizoen.

Tabel 6.3. Onderzoeksperiodes beschermde soorten.

	Januari	Februari	Maart	April	Mei	Juni	Juli	Augustus	September	Oktober	November	December
Vleermuizen												
Onderzoeksrapportage												

Donkergroen: optimale onderzoeksperiode; Lichtgroen: minder geschikte periode en afhankelijk van weersomstandigheden; Wit: geen onderzoek mogelijk.

Uit het onderzoek zal blijken of het noodzakelijk is de geplande activiteiten aan te passen of een ontheffing in het kader van de Wet natuurbescherming aan te vragen.

Indien verzekerd kan worden dat door het tijdig treffen van maatregelen voorafgaand aan de activiteit(en) geen verboden in het kader van de Wet natuurbescherming worden overtreden, is een ontheffing niet noodzakelijk.

Indien een ontheffing in het kader van de Wet natuurbescherming wel noodzakelijk is, moet rekening worden gehouden met een proceduretijd van circa 20 weken (Zuid-Holland) en in sommige situaties een gewenningstijd van enkele maanden met betrekking tot alternatieve verblijfplaatsen of vliegroutes.

7 REFERENTIES

Algemene natuur- en beleidsinformatie

1. 'Wet natuurbescherming', Ministerie van Economische zaken, Den Haag, 2016.
2. 'houdende regels ter uitvoering van de Wet natuurbescherming en het Besluit natuurbescherming (Regeling natuurbescherming)', Staatssecretaris van Economische Zaken, Den Haag, 16 oktober 2016.
3. 'Vergunningverlening Natura-2000', Omgevingsdienst Haaglanden (provincie Zuid-Holland), 2016.
4. 'Ontheffingverlening soorten', Omgevingsdienst Haaglanden (provincie Zuid-Holland), 2016.
5. 'Melding en ontheffingverlening houtopstanden', Omgevingsdienst Haaglanden (provincie Zuid-Holland), 2016.

Algemene verspreidingsgegevens en verspreidingsatlassen

6. 'Protocol vleermuizen', Vakbureau vleermuizen, Netwerk Groene Bureaus, 24 januari 2012.
7. 'Met vleermuizen overweg', Limpens *et al.*, 2004. Uitgave Dienst Weg- en Waterbouwkunde, Delft, de Vereniging voor Zoogdierkunde en Zoogdierbescherming.
8. www.ravon.nl
9. 'Werkatlas verspreiding zoogdieren in Zuid-Holland 2000-2008', K. Mostert en J. Willemsen, Stichting Zoogdierwerkgroep Zuid-Holland, Delft, december 2008.
10. www.zoogdierveniging.nl
11. www.sovon.nl
12. www.floron.nl
13. www.vlinderstichting.nl
14. www.EIS-Nederland.nl

Locatie specifieke informatie en internetpagina's

15. 'Gedragscode Flora- en Faunawet, Ruimtelijke ontwikkeling & inrichting', Stadswerk, augustus 2010.
16. www.pzh.nl: informatie over de Provinciale Ecologische Hoofdstructuur – Natuurnetwerk Nederland
17. Interactieve atlas Natura 2000, Provincie Zuid-Holland, 2017.
18. Interactieve atlas Natuurnetwerk Nederland, Provincie Zuid-Holland, 2017.
19. Spelregels EHS, Beleidskader voor compensatiebeginsel, NNN-Saldobenadering en herbegrenzen NNN, een gezamenlijke uitwerking van rijk en provincies, Ministeries van LNV en VROM en de provincies
20. <https://www.rijksoverheid.nl/onderwerpen/natuur-en-biodiversiteit/inhoud/nieuwe-natuurwet>
21. http://www.ruimtelijkeplannen.nl/documents/NL.IMRO.0171.BP00516-VO01/t_NL.IMRO.0171.BP00516-VO01_1.8.html
22. <https://www.synbiosys.alterra.nl/natura2000/effectenindicatorappl.aspx?subj=effectenmatrix&tab=1>

BIJLAGE 1 WETTELIJK KADER

Per 1 januari 2017 is de nieuwe Wet natuurbescherming van kracht gegaan. Deze wet voegt de huidige Natuurbeschermingswet 1998, Boswet en de Flora- en faunawet samen.

De belangrijkste doelen van de Wet natuurbescherming betreffen de bescherming van de biodiversiteit in Nederland, de decentralisatie van de verantwoordelijkheden en een vereenvoudiging van de regels.

De grootste veranderingen met de komst van de Wet natuurbescherming ten opzichte van de oude natuurwetgeving betreffen:

- alle verantwoordelijkheden en bevoegdheden komen bij de provincies te liggen;
- er komt één rechtsdocument waar zowel vergunning als ontheffing (soorten, gebieden en kap van houtopstanden) wordt verleend;
- Bij de vergunningaanvraag mag aangehaakt worden bij de Omgevingsvergunning, maar dit is niet verplicht.

Soortbescherming

Het doel van de Wet natuurbescherming is het in stand houden en beschermen van in het wild voorkomende planten- en diersoorten. Ingevolge het 'nee, tenzij principe' zijn handelingen in strijd met de Wet natuurbescherming per definitie verboden. De verboden handelingen zijn opgenomen in de verbodsbepalingen:

Artikel 3.1 Beschermingsregime soorten Vogelrichtlijn.

Het is verboden opzettelijk van nature in Nederland in het wild levende vogels van soorten als bedoeld in artikel 1 van de Vogelrichtlijn te doden of te vangen, opzettelijk nesten, rustplaatsen en eieren te verstoren, nesten van vogels weg te nemen of eieren te rapen en deze onder zich te hebben.

Artikel 3.5 Beschermingsregime soorten Habitatrichtlijn.

Het is verboden in het wild levende dieren van soorten, genoemd in bijlage IV, onderdeel a, bij de Habitatrichtlijn, bijlage II bij het Verdrag van Bern of bijlage I bij het Verdrag van Bonn, in hun natuurlijk verspreidingsgebied opzettelijk te doden, te vangen, te verstoren, eieren van dieren te rapen of opzettelijk vernielen, voortplantingsplaatsen of rustplaatsen te beschadigen of vernielen of planten in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk te plukken, te verzamelen, af te snijden, te onwortelen of vernielen.

Artikel 3.10 Beschermingsregime andere soorten

Onverminderd artikel 3.5 is het verboden: in het wild levende zoogdieren, amfibieën, reptielen, vissen, dagvlinders, libellen en kevers van de soorten, genoemd in de bijlage, onderdeel A, bij deze wet, opzettelijk te doden of te vangen, de vaste voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van dieren als bedoeld in onderdeel a opzettelijk te beschadigen of te vernielen, of vaatplanten van de soorten, genoemd in de bijlage, onderdeel B, bij deze wet, in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk te plukken en te verzamelen, af te snijden, te onwortelen of te vernielen.

Vogels

Van alle inheemse vogelsoorten zijn de nesten gedurende het broeden beschermd. De meeste vogels broeden in de periode 15 maart t/m 15 juli. Voor het verstoren van broedende vogels wordt in principe geen ontheffing verleend, omdat de verstoring eenvoudig voorkomen kan worden door de activiteiten buiten het broedseizoen uit te voeren. Van ca. 15 vogelsoorten zijn de nesten jaarrond beschermd. Deze vogelsoorten zijn in vier categorieën ingedeeld⁽⁸⁾:

- Cat 1 betreft vogelsoorten die het nest jaarrond gebruiken als vaste verblijfplaats,
- Cat 2 betreft koloniebroeders die elk broedseizoen terugkeren naar dezelfde nestlocatie en die daarin zeer honkvast zijn of afhankelijk van bebouwing of biotoop,
- Cat 3 betreft overige vogelsoorten die elk broedseizoen terugkeren naar dezelfde nestlocatie en die daarin zeer honkvast zijn of afhankelijk van bebouwing of biotoop,
- Cat 4 betreft vogelsoorten die elk broedseizoen terugkeren naar dezelfde nestlocatie en die zelf niet of nauwelijks in staat zijn om een nest te bouwen.

Tot slot zijn de nesten van enkele vogelsoorten (uit Cat 5) alleen jaarrond beschermd indien zwaarwegende feiten of ecologische omstandigheden dat rechtvaardigen, bijvoorbeeld als in de omgeving van een plangebied geen of onvoldoende alternatieve geschikte nestplaatsen aangeboden worden.

Voor beschadiging of vernietiging van jaarrond beschermde vogelnesten kan alleen ontheffing worden verleend, indien het project een belang uit de Vogelrichtlijn dient.

Zorgplicht

Onder de Wet natuurbescherming geldt, net als onder de Flora- en faunawet, een zorgplicht voor alle in het wild levende dieren. De zorgplicht houdt in dat u werkzaamheden, die nadelig kunnen zijn voor dieren en planten, in redelijkheid zo veel mogelijk nalaat of maatregelen neemt om onnodige schade aan dieren en planten te voorkomen.

Gebiedsbescherming

Handelingen binnen de beschermde gebieden (Natura 2000-gebieden) worden slechts onder strikte voorwaarden toegestaan. Handelingen of activiteiten binnen én buiten beschermde natuurgebieden die schadelijk kunnen zijn voor de doelstellingen van het gebied zijn verboden, tenzij de minister van EL&I of de provincie een vergunning heeft verleend. Hierbij wordt het 'Nee, tenzij' principe gebruikt en dient rekening gehouden te worden met invloeden van buiten het beschermde natuurgebied, de zogeheten 'externe werking'. Aanvullend dient rekening gehouden te worden met de cumulatie van effecten in relatie tot andere projecten of plannen.

Programmatistische Aanpak Stikstof

Ook de op 1 juli 2015 van kracht gegane Programmatistische Aanpak Stikstof (PAS) blijft onveranderd van kracht met de ingang van de nieuwe Wet natuurbescherming. Het PAS is van kracht in 121 van de in Nederland 164 voorkomende Natura 2000-gebieden. Onder het PAS zijn alle activiteiten, evenementen en ruimtelijke ingrepen die een toename van meer dan 1 mol/ha/jaar stikstofdepositie binnen de begrenzing van 1 van de 121 Natura 2000-gebieden tot gevolg hebben vergunning plichtig en, indien de voorgestelde 'ontwikkelingsruimte' binnen gebied vergund is, wordt de maximaal toegestane stikstofdepositie verlaagd tot 0,05 mol/ha/jaar.

Ontheffing Wet natuurbescherming

Voor overtreding van verbodsbepalingen uit de Wet natuurbescherming kan ontheffing aangevraagd worden. Voorwaarde voor het verkrijgen van een ontheffing is dat het project geen negatief effect heeft op de gunstige staat van instandhouding van beschermde soorten én mits het project een bij wet genoemd belang dient. Voor soorten die aangewezen zijn in de Vogel- of Habitatrichtlijnen dient het project aanvullende belangen te dienen. De beschermde soorten zijn in twee categorieën met verschillende beschermingsniveaus opgenomen. Vogels vallen buiten deze indeling en worden in de paragraaf *vogels* besproken.

Voor algemeen voorkomende soorten geldt o.a. voor ruimtelijke ontwikkelingen een vrijstelling, waardoor een ontheffing niet nodig is. Voor schaarse soorten (categorie 2) is een ontheffing niet nodig, mits gebruik gemaakt wordt van een gedragscode. Voor strikt beschermde soorten (categorie 1) zal bij ruimtelijke ontwikkelingen een ontheffing nodig zijn als negatieve effecten niet uitgesloten en voorkomen kunnen worden. Voor alle inheemse soorten geldt daarnaast de algemene Zorgplicht, waarin gesteld wordt dat schade aan alle planten en dieren, zoveel als redelijkerwijs verwacht kan worden, voorkomen dient te worden.

Natuurnetwerk Nederland

In de NNN worden natuurgebieden onderling tot een samenhangend netwerk verbonden, o.a. via ecologische verbindingzones. Dit netwerk bestaat uit:

- bestaande natuurgebieden, reservaten en natuurontwikkelingsgebieden;
- landbouwgebieden met mogelijkheden voor agrarisch natuurbeheer;
- robuuste verbindingen en grote wateren.

Het Natuurnetwerk Nederland (NNN) is in het Natuurbeleidsplan geïntroduceerd en het beleid is in de Nota Ruimte overgenomen. De juridische doorwerking van het rijksbeleid van de NNN wordt in de AMvB Ruimte, als onderdeel van de Wet Ruimtelijke Ordening, geborgd. De Provincie is verantwoordelijk voor de aanwijzing, begrenzing en de doelstelling van de NNN-gebieden in een verordening, in veel gevallen een natuurbeheerplan. De provinciale verordening bevat tevens regels voor bestemmingsplannen in de NNN.

Dit betreft, conform de Spelregels NNN, een regeling over compensatie die er ten minste voor moet zorgen dat er geen netto verlies aan oppervlakte, samenhang of kwaliteit van het Natuurnetwerk Nederland optreedt en dat compensatie op de juiste wijze plaatsvindt. Tot slot zorgt de provinciale verordening ervoor dat de gemeente dit in de toelichting van het bestemmingsplan verantwoordt.

Voor de NNN geldt het 'nee, tenzij'-principe: nieuwe activiteiten die de wezenlijke kenmerken en waarden van het natuurnetwerk significant aantasten zijn verboden, tenzij sprake is van groot openbaar belang, er geen andere mogelijkheden voor realisatie zijn en de negatieve gevolgen niet significant zijn.

BIJLAGE 2 LIGGING PLANGEBIED

Bestaande situatie plangebied

Prinsenland te Honselersdijk

Project 190090

Milieu consultancy
Watermanagement
Ruimtelijke ordening

Bron: Qgis, OpenStreetMaps en Google Satellite ©, 2019
190090/AQT301aFF/LvdS
Definitieve rapportage 5 juni 2020

BIJLAGE 3 BESCHERMDE NATUURGEBIEDEN

Bestaande situatie beschermde natuurgebieden

Prinsenland te Honselersdijk

Ligging plangebied t.o.v. Natura 2000
Project 190090

Milieu consultancy
Watermanagement
Ruimtelijke ordening

Legenda

- ★ Plangebied
  - Solleveld & Kapittelduinen
  - Westduinpark & Wapendal
- OpenStreetMap

Bron: Qgis, OpenStreetMaps, 2019

190090/AQT301aFF/LvdS

Definitieve rapportage 5 juni 2020

Prinsenland te Honselersdijk

Ligging plangebied t.o.v. Natuurnetwerk Nederland
Project 190090

Milieu consultancy
Watermanagement
Ruimtelijke ordening

Bron: Qgis, OpenStreetMaps, 2019

190090/AQT301aFF/LvdS

Definitieve rapportage 5 juni 2020

BIJLAGE 4 VOORLOPIG ONTWERP VAN DE TE REALISEREN NIEUWBOUW

